

2010T083

28 april 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te
Leiden

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], datum van overlijden onbekend,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Broedercongregatie O.L. Vrouw van Zeven
Smarten (Broeders van [plaats])

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 juli 2015. Op 9 december 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. F.M.S. Niessen, advocaat van de Broedercongregatie O.L. Vrouw van Zeven Smarten.

Op 3 maart 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met een vriend, de heer [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken. Namens de congregatie is verschenen broeder [naam], lid van de Broedercongregatie O.L. Vrouw van Zeven Smarten. De congregatie werd bijgestaan door haar advocaat mr. F.M.S. Niessen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager verhuisde met zijn ouders van [plaats] naar [provincie] toen hij ongeveer 6 jaar oud was. Aanvankelijk ging hij naar de openbare basisschool in [plaats]. Omdat zijn resultaten achterbleven en men dacht dat hij lui was (nu weet klager dat hij dyslectisch is), werd hij rond 1955/1956 naar het internaat [naam] in [plaats] gestuurd toen hij ongeveer 11 of 12 jaar oud was. Op het internaat waren de kinderen ingedeeld in een soort woongroepen. Deze groep deelde een slaapzaal en at samen. Klager zat in de groep "[naam]". In de beleving van klager was aangeklaagde groepsleider of assistent-groepsleider op het [internaat]. Aangeklaagde had

een eigen afgesloten ruimte in de slaapzaal van de groep van klager, een chambrette. Dit was een soort kamer in de slaapzaal waarvan de bovenkant open was. Aangeklaagde sliep daar iedere nacht. Hij was belast met het bewaken van de rust tijdens de nacht. Aangeklaagde vroeg klager bij hem langs te komen in zijn chambrette. Klager moest daar naakt bij hem op schoot komen zitten. Ter zitting heeft klager verklaard dat aangeklaagde, terwijl klager naakt bij hem op schoot zat, klagers geslachtsdeel betastte. Aangeklaagde bevredigde zichzelf niet. Een paar keer per week gedurende vier of vijf maanden werd klager op deze manier door aangeklaagde behandeld. Dit voelde voor klager als een straf en hij vond het heel akelig. Het stopte toen aangeklaagde niet langer meer werkzaam was op [internaat]. Toen klager 14 jaar was verhuisden zijn ouders terug naar [plaats] en verliet klager het internaat. Dit was een enorme opluchting. Terug in [plaats] ging hij werken. Tijdens zijn werk kwam klager tot zijn grote schrik in de bus in [plaats] aangeklaagde onverwachts tegen. Naar klager vermoedt, woonde aangeklaagde toen in [plaats] of ging hij zijn ouders daar opzoeken.

2.2. Klager heeft een groot probleem met macht. Hij voelt dat hetgeen hem is overkomen mogelijk was door de machtspositie die aangeklaagde over hem had. Klager durft nog steeds niet post van instanties als een ministerie of de belastingdienst te openen. Daardoor heeft hij al diverse boetes en naheffingen gehad. Vanaf zijn 22ste is klager zelfstandig ondernemer omdat het hem niet lukt om voor een baas te werken. Voorts is klager zeer terughoudend in relaties. Hij heeft een relatie sinds 30 jaar, maar hij noemt het zelf geen echte relatie. Hij woont niet samen met deze partner en dat kan hij ook niet. Klager is onder behandeling van een psycholoog geweest maar heeft nooit aan deze psycholoog kunnen vertellen wat hem is overkomen.

2.3. Klager is altijd lief en terughoudend geweest. Hij heeft een lange tijd niets willen zeggen tegen de kerk over deze gebeurtenis omdat hij het zielig vond voor de congregatie. Dat is anders geworden door alle media aandacht. Klager wil nu eindelijk eens voor zichzelf opkomen, hij is bijzonder boos over hetgeen hem is overkomen. Klager zoekt daarom erkenning en genoegdoening, dit (mede) in de vorm van een schadevergoeding.

3. De inhoudelijke reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Niessen heeft namens de congregatie in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit de congregatiekaart van aangeklaagde blijkt dat hij in 1957 gedurende zeven maanden werkzaam is geweest op [internaat], in de periode dat klager stelt aldaar te hebben verbleven. De congregatie vermeldt dat aangeklaagde destijds op een slaapzaal sliep, echter de congregatie gaat er vanuit dat aangeklaagde toen geen groepsleider was. Doorgaans waren groepsleiders van oudere leeftijd. Het zou kunnen dat aangeklaagde in een andere rol betrokken was bij [groep], hier heeft de congregatie geen wetenschap over.

Mr. Niessen concludeert namens de congregatie dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat zij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of

chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer negenenvijftig jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. In de periode rond 1957 heeft aangeklaagde klager meerdere malen gevraagd bij hem langs te komen in zijn chambrette. Klager moest daar vervolgens naakt bij hem op schoot komen zitten. Terwijl klager naakt bij hem op schoot zat, betastte aangeklaagde klagers geslachtsdeel. Dit gebeurde een paar keer per week gedurende vier of vijf maanden.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de brief van de voormalige raadsman van de congregatie, mr. J.L.R. Kenens d.d. 21 maart 2011, welke brief ter zitting van de commissie is behandeld. Mr. Kenens stelt in deze brief dat er een broeder werkzaam is geweest op [internaat] van wie het ouderlijk huis stond te [plaats]. *'Cliënten herinneren zich dat, vermoedelijk rond 1965, deze broeder op staande voet is verplaatst van [internaat] naar [klooster] te [plaats]. Volgens cliënten is het waarschijnlijk dat ongewenste handelingen tussen deze broeder en kinderen het motief is geweest. In die tijd werd bij het vertrek van een broeder nimmer duidelijk in het openbaar gezegd wat de achterliggende reden van overplaatsing was ([klooster] was in de jaren zestig het bejaardentehuis van de Broedercongregatie). Betreffende broeder is inmiddels overleden.'* Dit bezien in samenhang met de stamkaart van aangeklaagde en de onweersproken ontmoeting tussen klager en aangeklaagde in de bus naar [plaats], komt de Klachtencommissie tot de conclusie dat de door mr. Kenens bedoelde broeder aangeklaagde betreft. Mr. Niessen heeft ter zitting te kennen gegeven de informatie uit de brief van mr. Kenens niet te bestrijden en de strekking ervan als juist aanneemt.

Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van de verklaring van de heer [naam], die door de commissie indringend is ondervraagd.

Klager heeft al vóór 1990 aan de heer [naam] kenbaar gemaakt dat hij seksueel misbruikt is in de tijd dat hij bij de broeders woonde. Echter zonder details te noemen.

Tenslotte heeft klager zich reeds bij mail d.d. 2 maart 2010 gewend tot Hulp & Recht met een melding van seksueel misbruik door een broeder die werkzaam was op [internaat].

4.5. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien draagt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende bij tot de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager stond tot aangeklaagde, hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12/13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.7. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Broedercongregatie O.L. Vrouw van Zeven Smarten de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 april 2016 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, Zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem. en drs, Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. R. Bongaerts, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.